

Helse- og Omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
22/9638/22/116868/ELMC

Dato:
15.06.2022

Bærum kommunes svar på høring - avvikling av godkjenningsordningen for fritt behandlingsvalg

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets forslag om å avvikle godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg med høringsfrist 1. juli 2022. Hovedutvalg bistand og omsorg behandlet i sitt møte 8.6.2022 ovennevnte sak.

Kort om forslaget

Godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg ble innført av Solberg regjeringen i 2015, og innebar at pasientens valgrett ble utvidet til også å omfatte godkjente private institusjoner, i tillegg til offentlige institusjoner og private institusjoner som eies eller har inngått avtale med regionalt helseforetak. Ordningen har bl.a. omfattet døgnbehandling innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling, psykisk helsevern for voksne, barn og unge over 13 år, utvalgte somatiske tjenester, habilitering av barn med hjerneskade og utvalgte rehabiliteringstjenester.

Nåværende regjeringens forslag innebærer at private leverandører ikke lenger vil få godkjenning til å levere spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten, og at betaling fra staten til disse private tilbyderne bortfaller, selv om godkjenningsperioden ikke har utløpt. Etter departementets vurdering vil det ikke være «klart urimelig eller urettferdig» tilbakevirkning i strid med Grunnloven § 97 å oppheve godkjenningen, selv om godkjenningsperioden for den enkelte private leverandøren ikke er utløpt.

Forslaget innebærer også at pasientenes rett til å velge disse aktørene bortfaller. Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, vil imidlertid fremdeles kunne velge mellom offentlige virksomheter og private virksomheter som har avtale med regionale helseforetak. Retten til å velge knytter seg ikke til behandlingen, men hvor behandlingen skal skje slik at det foreslås i stedet å kalle ordningen for «rett til å velge behandlingssted».

Godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg foreslås opphevet med virkning fra 1. januar 2023 med en overgangsordning for behandlingløp for er igangsatt, men ikke fullført innen ikrafttredelsen av ordningen.

Bærum kommunes innspill til forslaget om å avvikle godkjenningsordningen

Som det fremgår av departementets høringsnotat, har fritt behandlingsvalg gjort at over 70 000 pasienter har mottatt behandling hos godkjente leverandører i perioden fra 2016 til 2021. Det viser at ordningen har medført at mange pasienter har fått et fritt, valgt behandlingstilbud.

Postadresse:
Postboks 700
1304 SANDVIKA
E-post: post@baerum.kommune.no

Besøksadresse:
Rådhuset
Rådhusstorget 2

Org. nr: 974553252
Bank:
Telefon: 67 50 36 00
Faks: 67 50 37 42

KLART SPRÅK?
Hjelp oss å bli bedre:
klartsprak@baerum.kommune.no

Samtidig fremgår det at ordningen har medført at over 1584 millioner kroner har blitt utbetalt i refusjon til de om lag 100 godkjente leverandørene. Ordningen har m.a.o. vært forbundet med utgifter for staten og viktige inntekter for tjenesteyterne som har vært omfattet av ordningen. Til tross for dette, viser evalueringen av fritt behandlingsvalg utført av Avdeling for helseledelse og helseøkonomi, NORCE Samfunn og Senter for Rus og Avhengighetsforskning at ordningen i liten grad har bidratt til å realisere målene om reduserte ventetider og mer effektive sykehus. Dette kan tale for at ordningen ikke har hatt den ønskede effekten.

Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at fritt behandlingsvalg har bidratt til økt valgfrihet for noen pasienter, f.eks. når det gjelder valg av behandlingssted og gjennom at private aktører har tilbudt alternative tilnærminger og behandlingsmetoder. Noen pasienter opplever at den valgfriheten som fritt behandlingsvalg har medført, som svært viktig og ønsker seg denne valgfriheten mens andre ikke har hatt kjennskap til ordningen. Fritt behandlingsvalg har derfor også hatt viktige og positive konsekvenser for de som har hatt kjennskap til og benyttet seg av tilbudet.

Konklusjon

Bærum kommune vurderer at ordningen med fritt behandlingsvalg har en rekke fordeler, for både brukere og tjenesteytere, selv om ordningen kanskje ikke har fungert helt optimalt i forhold til hensikten. For Bærum kommune har ikke avvikling av Fritt behandlingsvalg særlige implikasjoner; hverken administrativt eller økonomisk. Det sentrale for Bærum kommune er imidlertid at den enkelte pasient; uansett ordning, sikres rask utredning og behandling og et samordnet tjenestetilbud. Samtidig er det viktig at pasientens mulighet til å velge også ivaretas i en ny ordning, og at de tjenesteyterne som har gitt tjenestetilbud, ivaretas, slik at avvikling av ordningen ikke får utilsiktede konsekvenser.

Følgende innspill fra Eldrerådet i Bærum ble under politisk behandling vedtatt at skal inkluderes i høringssvaret:

Eldrerådet er bekymret for avviklingen av fritt behandlingsvalg.

Med hilsen

Elise Marie McCourt
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur